

Avdelningen för statistik och jämförelser
Barbro Engdahl

Kvalitetsdeklaration

Statistik om vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd 2016

Ämnesområde

Socialtjänst

Statistikområde

Individ- och familjeomsorg

Produktkod

SO0209

Referenstid

1 november samt för perioden 1 januari– 31 december

Innehållsförteckning

Kvalitetsdeklaration	1
Statistik om vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd 2016 1	
Ämnesområde.....	1
Statistikområde	1
Produktkod.....	1
Referenstid.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Statistikens kvalitet.....	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	5
3 Aktualitet och punktlighet	5
3.1 Framställningstid	5
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet.....	6
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	6
4.4 Dokumentation	6
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	6
5.1 Jämförbarhet över tid.....	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	7
Allmänna uppgifter.....	7
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik.....	7
B Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	7
C Bevarande och gallring.....	7
D Uppgiftsskyldighet	7
E EU-reglering och internationell rapportering.....	8
F Historik	8
G Kontaktuppgifter	8

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken används som underlag för planering, utvärdering och uppföljning av kommuner och som allmän information.

1.1.2 Statistik användares informationsbehov

Uppgifter till officiell statistik samlas in för att allmänhet och samhällsaktörer ska vara välinformerade om förhållanden och utveckling inom hälsa, vård och omsorg, så att en saklig debatt kan föras och väl underbyggda beslut fattas.

1.2 Statistikens innehåll

1.2.1 Objekt och population

När det gäller insatser för vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd är socialtjänsten i alla kommuner undersökningsenhet. Kommunernas socialtjänst redovisar statistik över insatserna på mängd nivå. Vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd avser personer som är 21 år och äldre och som inte har ett eget substansmissbruk, som får individuellt behovsprövade insatser av socialtjänsten enligt socialtjänstlagen, SoL. Det är en heterogen grupp som omfattar människor med olika typer av behov av socialtjänstens insatser. Exempel på detta är insatser som ges med anledning av hemlöshet, behov av stöd i föräldrarollen, anhörigs missbruk, eget spelmissbruk eller att personen är utsatt för våld eller hot om våld.

1.2.2 Variabler

- Antal personer med insats den 1 november fördelas på födelseår och kön
Antal kvinnor och män med insatsen bistånd som avser boende 1 november redovisas efter varaktighet i boendet: Akut/tillfälligt boende, övergångsboende i väntan på en permanent lösning och långsiktigt boende
Antal personer som fått bistånd som avser boende under året, kvinnor och män.
- Antal beviljade boendedygn fördelas på kvinnor och män
Antal personer med beviljade individuellt behovsprövade öppna insatser den 1 november, kvinnor och män.
Antal personer med beslut om frivillig institutionsvård 1 november, kvinnor och män.
Antal personer med beslut om frivillig institutionsvård under året, kvinnor och män.
- Antal beviljade vårddygn i frivillig institutionsvård, kvinnor och män
- Antal beviljade vårddygn inom familjehemsvård, kvinnor och män.
- Typ av vårdgivare fördelas på: 1) offentlig, 2) privat eller enskild och 3) privat/enskild delad med offentlig vårdgivare.

Härledda variabler:

- Medelvårdtiden räknas fram med hjälp av det totala antalet vård dagar under året dividerat med totala antalet personer som har vårdats under året.
- Åldern beräknas som statistikår minus födelseår.

1.2.3 Statistiska mått

- Totalt antal individer.
- Antal personer med insats per 10 000 invånare (21–64 år).
- Dygn per inskrivning.
- Genomsnittligt antal vårddygn per person.
- Vårdtid (antal dagar).

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisning görs per kommun, län och riket. Redovisningen är uppdelad på ålder och kön.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser den 1 november 2016 och hela året 2016. Uppgifterna om befolkning avser den 31 december 2016.

2 Tillförlitlighet**2.1 Tillförlitlighet totalt**

En viss osäkerhet om kvaliteten i de insamlade uppgifterna finns, bland annat beroende på skillnader i organisation och rutiner hos kommunerna. Kommunernas redovisning är ibland en sammanställning av uppgifter från flera uppgiftslämnare, vilket kan medföra olika tolkningar av de definitioner som används. Vidare hämtas en del av de efterfrågade uppgifterna från kommunernas verksamhetssystem medan andra hämtas direkt från ansvariga handläggare. Trots detta och de osäkerhetsmoment som redovisas nedan bedöms tillförlitligheten vara tillräckligt god för den statistik som redovisas.

2.2 Osäkerhetskällor

Följande osäkerhetskällor kan identifieras:

- Uppgifter som redovisas som giltiga den 1 november kan i vissa enstaka fall gälla någon annan dag under november månad. Dessvärre går det inte att veta vilka som redovisar på det sättet.
- Vissa kommuner saknar rutiner för sammanställning och inlämnande av data.
- Insatser inom bistånd som avser boende registreras på olika sätt i olika kommuner.
- Bland individuellt behovsprövade öppna insatser kan en person ha flera insatser samtidigt, men det framgår inte av de mängduppgifter som kommunerna lämnar.
- När det gäller familjehem redovisar vissa kommuner även vård i hem med HVB-tillstånd (hem för vård och boende) vilket inte bör ingå i just denna del av statistiken.

2.2.1 Urval

Samtliga insamlingar är totalundersökningar.

2.2.2 Ramtäckning

Det finns inga uppgifter om ramtäckningsproblem eftersom det är en totalundersökning.

2.2.3 Mätning

Följande mätninginstrument används för denna statistik:

- Webb-blanketten *Insatser för vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd under 2016*. Frågeformulärens innehåll framgår av punkt 12.2 Variabler.

2.2.4 Bortfall

Alla kommuner har svarat på undersökningen vilket betyder att det inte har förekommit något totalbortfall rörande frivilliga insatser för vuxna personer med missbruk och beroende.

För en mer utförlig beskrivning av det partiella bortfallet, se varje enskild tabell i Statistik om insatser till vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd 2016 (Excel-fil).

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna samlas in från individ- och familjeomsorgen i kommunernas socialtjänst. Uppgifterna lämnas in elektroniskt. I samband med registreringen av uppgifterna sker ett antal kontroller. Kontrollerna avser inmatning, logiska samband mellan vissa uppgifter, rimlighet och jämförelse med föregående år. Kommuner med någon form av avvikelser i de inlämnade uppgifterna kontaktas och ombeds att korrigera uppgifter eller lämna en kommentar. Uppgifter som inte har korrigerats har behandlats som bortfall.

2.2.6 Modellantaganden

När en uppgift saknas har den bortfallskompletterats, det vill säga den saknade uppgiften har ersatts med en uppskattad uppgift. I första hand har bortfallskompletteringen gjorts med motsvarande värde från föregående år. Om det inte varit möjligt har kompletteringen gjorts genom att beräkna det genomsnittliga värdet i kommuner med ungefär samma befolkningsstorlek. I uppskattningen används folkmängden mellan 21 och 64 år den 31 december 2016.

I tabellerna har bortfallet markerats med ”..” på kommunnivå. Det bortfallskompletterade värdet ingår däremot på läns- och riksnivå. Detta gör att de publicerade totalsummorna för län och för riket skiljer sig från dem som man får om man summerar värdena för kommunerna.

2.3 *Preliminär statistik jämförd med slutlig*

Det tas inte fram preliminär statistik för aktuellt område.

3 **Aktualitet och punktlighet**

3.1 *Framställningstid*

Framställningstiden beräknas till ungefär nio månader från och med att blanketterna skickas till uppgiftslämnarna till det att statistiken publiceras. År 2017 har

det dock blivit förseningar i publiceringen beroende på omprioriteringar av verksamheten på Socialstyrelsen.

3.2 *Frekvens*

Statistiken publiceras en gång per år.

3.3 *Punktlighet*

2017 års publicering av statistik gällande 2016 försenades något på grund av omprioriteringar av verksamheten på Socialstyrelsen. Statistiken var 3 månader försenad och publicerades 15 december 2017.

4 *Tillgänglighet och tydlighet*

4.1 *Tillgång till statistiken*

Rapporten finns tillgänglig på Socialstyrelsens webbplats.

4.2 *Möjlighet till ytterligare statistik*

Uppgifterna samlas in på aggregerad nivå. Detta ger begränsade möjligheter till specialbearbetningar. Specialbearbetningar utförs på uppdragsbasis av Socialstyrelsen. Uppgifter finns även publicerade i Socialstyrelsens statistikdatabas och i rapporter på Socialstyrelsens webbplats.

4.3 *Presentation*

Publikationen består av ett faktablad med övergripande resultatbeskrivning. Dessutom finns en Excel-fil med tabeller, definitioner och begrepp, kvalitet och ett antal beskrivande diagram.

4.4 *Dokumentation*

Registerdokumentation för både frivilliga insatser och tvångsvårdsinsatser finns hos Socialstyrelsen.

5 *Jämförbarhet och sammanvändbarhet*

5.1 *Jämförbarhet över tid*

Jämförelser med tidigare års uppgifter måste till stora delar göras med försiktighet. År 2006 ändrade Socialstyrelsen definitionen på kategorin Övriga vuxna., vilket var den dåvarande benämningen av gruppen som inbegrips i denna statistik, se 1.2.1. Objekt och population. Redovisning av statistik över insatser för kategorin personer med psykiska problem fördes över till statistik över insatser för personer med funktionsnedsättning.

Jämförbarheten över tid bör inte göras för inskrivningar i familjehemsvård och beviljade boendedygn i bistånd som avser boende, eftersom inskrivningar och beviljade boendedygn som orsakat kostnader började redovisas till kommunen från och med statistikår 2004. Inga uppgifter om inskrivningar samlas in sedan 2007 för institutionsvård eller familjehemsvård.

Fördelningen av uppgifter om vårddygn för institutionsvård ändrades från och med statistikår 2005. Sedan dess fördelas de på tre typer av vårdgivare:

1) offentlig vårdgivare, 2) privat/enskild vårdgivare och 3) privat/enskild delad med offentlig vårdgivare.

År 2012 infördes redovisning av antal personer som har bistånd som avser boende uppdelat på varaktighet i boendet. Den variabeln har låg täckningsgrad 2012–2013 men år 2014 är redovisningen överensstämmande med totala antalet individer som får bistånd som avser boende. Inskrivningar för bistånd som avser boende ändrades till antal personer i bistånd som avser boende statistikår 2013. Socialstyrelsen ändrade benämning på gruppen som avses statistikår 2014 för att namnet ska avspegla de individer som statistiken avser, från Övriga vuxna till Vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det är svårt att jämföra statistiken med andra länder eftersom både insamlingsförfarandet och lagregleringarna skiljer sig åt.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Det är inte aktuellt i dagsläget.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Inga brister finns i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

C Bevarande och gallring

För frivillig vård gallras insamlingsblanketter efter ett års lagring. Mängddataregistret gallras inte.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och förordning (SFS 2001:100) om den officiella statistiken. Socialnämnderna är skyldiga att lämna uppgifter till undersökningen om insatser enligt

lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, och enligt förordning (1981:1370) om skyldighet för socialnämnd att lämna statistiska uppgifter.

E EU-reglering och internationell rapportering

Det finns ingen reglering på EU-nivå.

F Historik

Socialstyrelsen har publicerat officiell statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende sedan statistikår 1994 och denna statistik har bestått av insatser inom tvångsvården på institution enligt LVM. Tidigare publicerades statistiken av Statistiska centralbyrån (SCB) i *Statistiska meddelanden*, serie S.I. Statistiken i sin nuvarande form publiceras sedan 1998.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Socialstyrelsen
Kontaktperson	Barbro Engdahl
E-post	barbro.engdahl@socialstyrelsen.se
Telefon	075-247 36 11